

Saksnotat

Utvalg	:	Landsstyret
Saks nr	:	20/11
Sak	:	Innstilling fra utvalg for Evaluering av Etiske- og organisatoriske retningslinjer § 13.
Saksbehandler	:	Partileder, 1. og 2. nestleder.

LSM SAK 20.01/11 Rapport fra utvalg for Evaluering av Etiske- og organisatoriske retningslinjer § 13.

Sentralstyrets kommentarer til Utvalgets rapport:

Sentralstyret tar *“Sluttrapport fra utvalg for evaluering av etiske og organisatoriske retningslinjer § 13”* til orientering. Rapporten står for utvalgets regning og Sentralstyret takker utvalget for arbeidet.

Sentralstyret slår innledningsvis fast at den såkalte “Birkedalssaken” var svært uheldig for partiet. Sentralstyret slår videre fast at det i ettertid ikke er vanskelig å se at saken burde - og kunne - vært håndtert annerledes. Særlig gjelder dette den offentlige håndteringen av saken, der partiet selv må erkjenne at det bidro til å skape et feilaktig inntrykk av at partiet ønsket å holde forhold skjult.

Sentralstyret viser videre til at saker som omhandler påstander om straffbare forhold er særs vanskelig å håndtere i offentligheten. Den massive medieoppmerksomheten i seg selv gjør at det er svært vanskelig å kommunisere på en tillitsvekkende måte. Enkelte tillitsvalgte bidro dessverre også til å forlenge debatten.

Sentralstyret ser at det er stor grunn til å ta selvkritikk for måten mediene ble håndtert på og peker særlig på pressebriefen som ble holdt i Stortingets vandrehall. For fremtiden bør kommunikasjon med mediene skje på en langt mer ordnet og formell måte av den i partiets ledelse som er utpekt til å håndtere saken.

Sentralstyret vil slå fast at gjeldende retningslinjer og rutiner ble fulgt, også av administrativ ledelse, men Sentralstyret ser også at disse ikke er gode nok. Retningslinjene bør derfor endres.

Saksnotat

Oppsummering:

Sentralstyret erkjenner at mediehåndteringen under "*Birkedalssaken*" burde - og kunne - ha vært langt bedre.

På bakgrunn av utvalgets rapport, samt sentralstyrets egne vurderinger, anbefales det at vedlagte forslag til endrede retningslinjer for å håndtere denne typen saker – vedtas.

Sentralstyret forslag til vedtak i Landsstyret:

Sentralstyrets forslag til ny § 13:

§13: Forebygging av seksuelle overgrep i organisasjonen og behandling av fremsatte påstander om seksuelle overgrep

13.1 Formål:

Disse retningslinjer har som formål å øke bevisstheten om at seksuell trakassering og overgrep også kan forekomme i vår organisasjon. De har videre som hensikt å ansvarliggjøre tillitsvalgte i forhold til egen og andres opptreden samt å etablere en profesjonell og tillitsvekkende behandling av påstander om seksuell overgrep og trakassering.

Fremskrittspartiet skal i møte med påstander om overgrep og trakassering ivareta begge parter interesser. Partiet skal ikke ta stilling til hva som er sant eller usant, men legge til rette for at begge parter opplever å bli tatt på alvor.

Partiet er avhengig av befolkningens og medlemmenes tillit. Tillit må vinnes gjennom ærlighet, åpenhet, lojalitet og ansvarlighet. I en organisasjon som FrP, som er sammensatt av personer med ulik bakgrunn, alder og kjønn, er det svært viktig at alle som kommer i kontakt med partiet kan føle trygghet for egen sikkerhet og for fravær av trakassering og overgrep.

Fremskrittspartiet, i likhet med andre organisasjoner, må erkjenne at så vel seksuell som annen trakassering forekommer både privat, i organisasjoner og i arbeidslivet.

Saksnotat

Seksuell trakassering defineres som uønsket seksuell oppmerk-somhet med negative konsekvenser for den/de oppmerksomheten rammer, og hører ikke hjemme i vår organisasjon.

Seksuelle overgrep defineres som forhold i strid med straffelovens bestemmelser.

Behandling av slike saker krever forsiktighet, innlevelse og innsikt. Det er viktig med rettferdig og konsekvent behandling slik at det ikke utøves "selvjustis" gjennom at partiorganisasjonen påtar seg et ansvar den ikke har.

Tillits- og folkevalgte i FrP må bevisstgjøres i forhold til det ansvar de har som fremtredende offentlige personer med den tilhørende oppmerksomhet/makt som de får i kraft av sin posisjon. De har et selvstendig ansvar for å unngå situasjoner/relasjoner der det kan stilles spørsmål ved om hendelser kan oppfattes å være i strid med dette reglement.

De fleste mennesker opplever det som motiverende å få ros, oppmuntring eller en klapp på skulderen. Det er selvfølgelig både riktig og viktig å vise omtanke, gi oppmerksomhet og oppmuntring. Retningslinjene må ikke oppfattes som et forsøk på å fjerne dette

13.2 Retningslinjer for behandling av påstander om seksuell trakassering og overgrep:

a) *Seksuell trakassering og annen ukultur skal ikke forekomme i Fremskrittspartiet. Som organisasjon har alle medlemmer et selvstendig ansvar for å forebygge og bidra til å hindre dette. I tråd med partiets retningslinjer for god organisasjonskultur skal dette så langt det er mulig løses og forebygges lokalt.*

b) *Alle konkrete meldinger om seksuelle overgrep eller krenkelser skal tas alvorlig og føre til konkret handling. Dersom et medlem får opplysninger om seksuelle overgrep eller krenkelser, skal dette rapporteres til en ledende tillitsvalgt eller partiets Organisasjonsutvalg, ref pkt c).*

c) *Det er partiets Organisasjonsutvalg, nedsatt av Sentralstyret, som har ansvaret for å saksbehandle og følge opp partiets håndtering av påstander om seksuelle overgrep/trakassering i Fremskrittspartiet.*

Alle som blir kjent med påstander om seksuelle overgrep/-trakassering har et selvstendig ansvar for å rapportere dette skriftlig til Organisasjonsutvalget.

Saksnotat

Ledende tillitsvalgte og ansatte pålegges et særskilt ansvar (Intern varslingsplikt) for forhold de måtte bli kjent med i partiet. Denne Interne varslingsplikten pålegges følgende tillitsvalgte/ansatte

1. **Lokallagsnivå/kommunestyregrupper:**
Lokallagsleder/nestleder, gruppeleder/nestleder,
2. **Fylkeslagsnivå/fylkestingsgrupper:**
Fylkesleder/nestledere, fylkestingsgruppeleder/nestleder
3. **Sentralstyret:** Alle medlemmer av Sentralstyret
4. **Storingsgruppen:** Alle medlemmer av Storingsgruppen
5. **Ansatte i partiet:** Generalsekretær/assisterende generalsekretær/avdelingsledere
6. **Ansatte i gruppen:** Sekretariatsleder, sekretariatsleder, stabssjef, kommunikasjonssjef

Dokumenterte brudd på Intern varslingsplikt kan medføre sanksjoner.

d) Organisasjonsutvalget skal ved behandlingen av saker etter dette regelverk sørge for en saksbehandling som dokumenterer partiets håndtering og handlinger i saken. Denne dokumentasjonen skal ved behov og på forespørsel overleveres politi/-påtalemyndighet.

Fortrolig informasjon som gis i slike saker skal behandles med respekt. Hensynet til enkeltmennesker, enten det er offer eller overgriper må stå i fokus.

Organisasjonsutvalget skal sørge for at det gjennomføres møte med fornærmede og den påståtte overgriper hver for seg. Dersom den fornærmede er under 18 år skal foreldre/foresatte delta på møtet. Dersom den fornærmede motsetter seg dette skal vedkommende ha med seg en annen person til møtet.

Det skal føres referat fra møtet. Referatet bør signeres av alle møtedeltagerne.

I møtet skal det orienteres om partiets regelverk, og at det er Organisasjonsutvalgets representanter som representerer partiet i saken. Det skal og orienteres om at foreldre/foresatte vil bli varslet om saken dersom vedkommende er under 18 år. Likeledes skal det orienteres om at informasjon om påstått straffbare forhold Organisasjonsutvalget har mottatt vil bli oversendt politiet dersom fornærmede er under 16 år.

Det skal orienteres om at partiet bistår fornærmede/foresatt med å komme i kontakt med offentlig hjelpeapparat dersom det er ønske om det. Videre skal det orienteres om at partiet ikke selv vil sørge for, eller betale for, bistandsadvokat eller annen form for profesjonell hjelp. Det skal ikke

Saksnotat

på noe tidspunkt tilbys økonomisk hjelp, verken til fornærmet eller påstått overgriper.

Det skal videre orienteres om at Fremskrittspartiet ikke har noen rolle som etterforsker i saken, ei heller har som oppgave å avklare hva som er sant eller usant.

Dersom den fornærmede er myndig skal Organisasjonsutvalget anbefale at straffbare forhold anmeldes. Om ønskelig skal det gis nødvendig bistand ved slik anmeldelse.

e) Når en sak er behandlet ferdig av Organisasjonsutvalget, enten fordi saken er meldt til politiet av fornærmede eller fordi en ikke kommer videre i saken, skal det gjøres klart for begge parter at partiet er ferdige med behandlingen av den.

f) Organisasjonsutvalget skal, dersom tillitsvalgte på nasjonalt plan/storingsrepresentanter/ansatte blir anmeldt, eller informasjon blir oversendt politiet etter bestemmelsene i dette regelverket, varsle Sentralstyret. Organisasjonsutvalget kan på selvstendig grunnlag reise sak for Sentralstyret etter § 21, dersom de finner sannsynliggjort at medlemmer av partiet har utsatt andre for seksuelle trakassering etter definisjonen i dette regelverket.

g) Dersom en konkret sak får medieomtale skal partiet, gjennom offisiell talsperson, opplyse hvorvidt det er behandlet en varslingssak etter dette regelverk og om resultatet av den, uten å bidra til at de involverte identifiseres. Dersom saken er oversendt til politiet skal det opplyses om dette, og partiet bør unngå å uttale seg videre om saken.

h) Det er et ledelsesansvar i det enkelte ledd av organisasjonen at disse retningslinjene og hensikten med dem blir etterlevd. Dette ansvaret kan ikke delegeres til andre tillitsvalgte eller ansatte.

i) Medlemmer som blir dømt for seksuelle overgrep skal ekskluderes fra partiet. Personer som utsetter andre for seksuell trakassering etter definisjonene i dette regelverk skal møtes med sanksjoner etter vedtektenes § 21.

Saksnotat

Sentralstyrets forslag til ny § 14:

§ 14) Partiets håndtering av medlemmer som er under etterforskning, siktet eller dømt for straffbare forhold

Det er ikke FrPs oppgave å vurdere om påståtte straffbare handlinger, begått av medlemmer av partiet er i strid med norsk lov eller straffbart. Vi skal som parti overlate dette til politi og rettsvesenet, og deres behandling av saken.

Tillits- og folkevalgte har et selvstendig ansvar for å varsle partiet om at de er under etterforskning, er siktet eller dømt for straffbare handlinger. Organisasjonsledd som blir kjent med slike opplysninger skal straks videreformidle slike opplysninger til overordnet organisasjonsledd. Som hovedregel skal ikke en person som er dømt for alvorlige kriminelle handlinger ha tillitsverv eller stå på en valgliste for FrP.

En person som er under etterforskning eller er siktet for alvorlige straffbare forhold, herunder saker etter § 13 i dette reglement, skal permitteres fra sine partiverv mens etterforskningen pågår. Vedkommende bør også selv søke permisjon fra sine folkevalgte verv i samme periode, men dette er ikke noe partiet kan pålegge.

I dagens medieverden vil det normalt sett være slik at både den som er involvert i en sak og partiet vil være tjent med at forholdet medlem/parti fristilles. Det er partiets interesser som skal stå i fokus når slike forhold skal vurderes, ikke den enkeltes ønske om å utøve politisk arbeid.

Fremskrittspartiet
-for folk flest

Saksnotat

VEDLEGG:

Til Sentralstyret

Sluttrapport fra Utvalg for evaluering av organisatoriske og etiske retningslinjer § 13

Første del

Saksnotat

Bakgrunn

I etterkant av den såkalte Birkedalsaken fattet sentralstyret i sitt møte 11. april 2011, følgende enstemmige vedtak:

A: Det nedsettes følgende utvalg for evaluering av organisatoriske og etiske retningslinjer § 13

Leder	Kari Kjønås Kjos, Fylkesleder Akershus
Medlem	Karin Ståhl Woldseth, Stortingsrepresentant Hordaland
Medlem:	Lars Lindskog, Fylkesleder Telemark
Medlem:	Eivind N. Borge, Ordfører Hvaler, Østfold
Medlem:	Hanne C. S. Iversen, Varaordfører Harstad, Troms
Medlem:	Anders Anundsen, Stortingsrepresentant Vestfold
Medlem:	Tone T. Johansen, Varaordfører Nittedal, Akershus
Medlem:	Karine Lien Skaret, FpU, Hedmark

Sekretariat: Stortingsgruppens sekretariatsleder Per Kristian Solbak og regionssekretær Inge Bjørnebekk

B: Utvalget skal ha slikt mandat

- 1) Innstilling fra utvalget skal foreligge i god tid før landsstyrets oktobermøte i 2011.
- 2) Utvalget skal vurdere behovet for endringer og eventuelt komme med forslag til endringer av partiets etiske og organisatoriske retningslinjer § 13, samt gi generelle råd for håndtering av krisesituasjoner i fremtiden
- 3) Utvalget skal i sitt arbeid involvere alle ledd i organisasjonen, og bør innhente synspunkter på regelverk hos eksterne fagpersoner

Saksnotat

4) Utvalget skal vurdere dagens retningslinjer og praksis ved påståtte brudd på de etiske og organisatoriske retningslinjene §13, - herunder

- O varslingsrutiner, hvem det skal rapporteres til og hvem som skal håndtere slike saker i partiet, evt. om det er behov for et internt varslingsutvalg.
- O behov for endringer i rutiner i forhold til påstått fornærmet, angivelig overgriper og organisasjonen for øvrig.
- O forhold relatert til varsling av pårørende, hjelpeapparat og påtalemyndighet, herunder om partiet bør innføre eget støtteapparat

5) Ved behov for endringer skal det fremmes forslag til slike endringer i partiets etiske og organisatoriske retningslinjer §13 og/eller til praktiseringen av disse. Det skal da legges til grunn at hensynet til alle parter ivaretas i saker som faller inn under § 13.

6) Som grunnlag for å vurdere ev. behov for endringer i retningslinjer og rutiner skal utvalget kartlegge andre relevante organisasjoners retningslinjer, rutiner og praktisk håndtering av slike saker. I dette arbeidet bør utvalget innhente relevant eksternt kompetanse fra eksempelvis idrettsorganisasjoner, krisesentre, barneombud, andre politiske partier, LO/NHO m.fl.

7) Utvalget skal gjennomgå partiets mediehandtering i lys av siste tids hendelser.

Arbeidet i utvalget

Utvalgets arbeid har vært preget av noe tidspress på grunn av sommerferie, valgkamp og diverse reiser medlemmene har vært på. Kommunikasjonen mellom medlemmene har likevel vært god og det er avholdt fire møter i tillegg til e-postkorrespondanse om utvalgets arbeid.

Under arbeidet ble det klart at det forelå enkelte misforståelser knyttet til utvalgets mandat. Dette ble oppklart i møte mellom sentralstyrets leder Siv Jensen og utvalget, hvor en ble enige om at utvalget også skulle vurdere om regelverket var oppfylt under partiets behandling av den såkalte Birkedalsaken for å få et bedre grunnlag for å vurdere behovet for regelendringer.

Flere medlemmer av utvalget har fått verdifull informasjon fra flere i partiorganisasjonen som har bidratt indirekte til arbeidet.

Avgrensning

Utvalget viser til at det som omtales som Birkedalsaken er todelt. Saken startet med påstander om at Birkedal filmet sine gjester mens de dusjet på hans bad. Siden dukket det opp påstander om at Birkedal skal ha hatt sex med en 15-årig gutt som var medlem av FpU. Utvalget forholder seg til begge disse forholdene når saken omtales, men omtalen av partiets håndtering av saken dreier seg i

Saksnotat

første rekke om påstandene knyttet til sex med mindreårig da dette ble meldt partiet i 2009 og således var kjent for enkelte i organisasjonen.

Utvalget vil også presisere at omfanget av saker som faller inn under begrepene seksuell trakassering eller seksuelle overgrep heldigvis forekommer sjelden og at problemet således ikke er stort i det samlede bilde. Samtidig gjør det behovet for helt klare retningslinjer i de tilfellene slike påstander kommer opp enda tydeligere.

Rapportering

Utvalget har lagt til grunn for sitt arbeid at det skal rapporteres til oppdragsgiver som er sentralstyret. Denne rapporten er delt i to hoveddeler. Den første delen er gjennomgang av regelverket, praktisering, håndtering og vurdering av behov for endringer, jf mandatet pkt 1)-6). Den andre delen er evaluering av mediehandteringen i forbindelse med saken, jf mandatet pkt 7).

Involvering av alle ledd i organisasjonen

Utvalget ba organisasjonen om innspill til sitt arbeid i brev av 11. august 2011 med svarfrist 23. september 2011. Høringsbrevet ble sendt til fylkeslagene, FpU og FpS, der disse ble bedt om å innhente innspill fra sine underordnede organer. Utvalget har mottatt seks høringsvar.

Andre relevante organisasjoners retningslinjer og rutiner

Utvalget har bedt om eksempler på etiske retningslinjer fra en rekke organisasjoner, og mottatt svar fra følgende organisasjoner:

Norges Speiderforbund, Røde Kors, Norges Idrettsforbund, 4H Norge, Senterpartiet og LNU Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner.

Utvalget har ikke innhentet bistand fra ekstern fagekspertise, men viser til at utarbeidelsen av regelverk og retningslinjer for LNU er gjort i samråd med fagekspertise på området og dette er lagt inn som en del av utvalgets vurderingsgrunnlag.

Møter med sentrale personer

Utvalget har gjennomført egne møter med partileder Siv Jensen, partiets nestledere Per Sandberg og Per Arne Olsen, samt leder av FpU Ove Vanebo. Disse har gitt verdifull innsikt i deres befatning med den såkalte Birkedalsaken og innspill til utvalgets arbeid.

Utvalget har også gjennomført møte med generalsekretær Geir Mo som er den som har hatt mest befatning med saken i hele prosessen og som har vært den i partiet som har håndtert den i praksis. Geir Mo ønsket ikke å si noe om sin

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

befatning med Birkedalsaken og påberopte seg at det han hadde foretatt seg i sakens anledning var underlagt taushetsplikt.

Dette har medført at utvalget ikke har fått full oversikt over partiets faktiske behandling og håndtering av den meldingen partiet fikk om overgrepsspåstandene mot Birkedal og det påvirker også muligheten utvalget har for å finne ut om regelverket er praktisert og om det rent faktisk er godt nok i forhold til denne konkrete saken.

Gjeldende regelverk

Fremskrittspartiet var blant de første partier som innførte egne retningslinjer som skal forebygge seksuelle overgrep i organisasjonen. Retningslinjene har ikke vedtektsstatus, men er vedtatt av landsstyret. Dagens retningslinjer omfatter både forebygging og behandling av påstander om seksuelle overgrep, samt annen mistanke om straffbare forhold. Regelverket ble til i etterkant av den såkalte "Søviknes-saken".

Dagens bestemmelse er som følger:

"13: Forebygging av seksuelle overgrep i organisasjonen og behandling av fremsatte påstander om seksuelle overgrep og annen mistanke om straffbare forhold.

13.1 Formål:

Fremskrittspartiet som politisk parti er avhengig av befolkningens tillit. Partiorganisasjonen er også avhengig av medlemmenes tillit. Slik tillit kan ikke kreves eller vedtas, den må vinnes gjennom ærlighet, åpenhet, lojalitet og ansvarlighet. I en organisasjon som FrP, som er sammensatt av personer med ulike bakgrunn, alder og kjønn, er det svært viktig at alle som kommer i kontakt med partiet kan føle trygghet for egen sikkerhet og trygghet for fravær av trakassering av noe slag.

Fremskrittspartiet i likhet med andre organisasjoner må erkjenne at så vel seksuell

som annen trakassering forekommer både privat, i organisasjoner og i arbeidslivet.

Seksuell trakassering defineres som uønsket seksuell oppmerksomhet med negative

konsekvenser for den/de oppmerksomheten rammer, og hører ikke hjemme i vår organisasjon.

Disse retningslinjer har som formål å øke bevisstheten om at seksuell trakassering og uønsket seksuell oppmerksomhet også kan forekomme i vår organisasjon.

Saksnotat

Behandling av slike saker krever imidlertid forsiktighet, innlevelse og innsikt. Det er

viktig med rettferdig og konsekvent behandling slik at det ikke utøves "selvjustis" gjennom at partiorganisasjonen påtar seg et ansvar det er rettsvesenet som skal vurdere og dømme i.

De fleste mennesker opplever det som motiverende å få ros, oppmuntring eller en klapp på skulderen. Det er selvfølgelig både riktig og viktig å vise omtanke, gi oppmerksomhet og oppmuntring. Retningslinjene må ikke oppfattes som et forsøk på å fjerne dette.

13.2 Retningslinjer mot seksuell trakassering:

a. FrP ønsker en organisasjon der seksuell trakassering ikke forekommer. Som organisasjon har vi et ansvar for å forebygge og bidra til å hindre dette. Tillitsvalgte i FrP må ikke utsette noen for seksuell trakassering, og har selv ansvaret for at dette blir fulgt.

b. Tillitsvalgte som blir kontaktet om uønsket seksuell oppmerksomhet, må ta slike henvendelser alvorlig, med respekt både for angivelig offer og angivelig overgriper

c. Det er ikke FrP's oppgave å vurdere om det som har skjedd er i strid med norsk lov / straffbart. Vi må som parti overlate dette til det offentlige straffesystemet og deres behandling av saken

d. Blir FrP - tillitsvalgte kjent med slike beskyldninger bør vi oppmuntre/ motivere den krenkede part til å vurdere en anmeldelse av forholdet.

e. Som hovedregel bør ikke en som er dømt for seksuelle overgrep, eller en person som har en sak under etterforskning, ha tillitsverv eller stå på en valgliste for FrP

f. Det er først og fremst personen selv som har ansvaret for å se til at denne hovedregelen blir etterlevd, men det hviler også et stort ansvar på det leddet i organisasjonen som er nærmest saken. I en situasjon hvor det er personer det er reist beskyldninger mot, bør det av partiet gjennomføres samtaler med den enkelte for å vurdere hva som er best å gjøre i den aktuelle situasjonen.

g. Tillits- og folkevalgte i FrP må, gjennom skolering, bevisstgjøres i forhold til det ansvar de har som fremtredende offentlige personer med den tilhørende oppmerksomhet/makt som de får i kraft av sin posisjon

Saksnotat

h. Fortrolig informasjon som gis i slike saker skal behandles med respekt. Hensynet

til enkeltmennesker, enten det er offer eller overgriper må stå i fokus.

i. Det er et ledelsesansvar i det enkelte ledd av organisasjonen at disse retningslinjene og hensikten med dem blir etterlevd. Dette ansvaret kan ikke delegeres til andre tillitsvalgte eller ansatte.

13.3 Mistanke om straffbare forhold:

Det må erkjennes at i en stor organisasjon kan det være medlemmer som blir mistenkt eller anmeldt for straffbare forhold. Slike forhold skal tas tak i med en gang,

men det er ikke FrP's oppgave å vurdere om det som har skjedd er i strid med norsk

lov / straffbart. Vi må som parti overlate dette til det offentlige straffesystemet og deres behandling av saken.

Foreligger det mistanke eller bevis for at et medlem skal ha foretatt seg noe straffbart må det organisasjonsleddet som får informasjon om dette straks videreformidle disse opplysningene til overordnet organisasjonsledd.

Som hovedregel bør ikke en som er dømt for alvorlig kriminelle handlinger, eller en

person som har en sak under etterforskning, ha tillitsverv eller stå på en valgliste for

FrP. Det er partiets interesser som skal stå i fokus når slike forhold skal vurderes. I

dagens medieverden vil det normalt sett være slik at både den som er involvert i en

sak som omhandler kriminalitet og partiet vil være tjent med at forholdet medlem/parti fristilles.”

Dagens praksis ved brudd på retningslinjene pkt 13

Utvalget har forsøkt å fremskaffe konkrete opplysninger vedrørende partiorganisasjonens praktisering av regelverket ved brudd på retningslinjene pkt. 13. I den konkrete Birkedal-saken har det vært vanskelig fordi utvalget ikke har fått tilgang på informasjon fra generalsekretær Geir Mo. Utvalget har likevel fått en generell forståelse av praktiseringen av regelverket og har lagt dette til grunn ved sin behandling.

Regelverket er imidlertid ikke entydig og gir rom for skjønn. Dette skjønnnet kan føre til ulik behandling av relativt like saker. Utvalget mener det er viktig å konkretisere regelverket noe, slik at en både sikrer trygge rutiner og klart reaksjonsmønstre.

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

Utvalget er gjennom mediaomtalen av saken gjort kjent med at generalsekretær Geir Mo gjennomførte en samtale med tidligere sentralstyremedlem Trond Birkedal kort tid etter at påstandene mot ham var lagt frem for generalsekretæren. Det var FpUs leder (som også er sentralstyremedlem i FrP) som gjennomførte samtalene med den fornærmede.

Partiets gjeldende regelverk har ingen absolutte bestemmelser for konkret håndtering av slike saker. Det fremkommer bla at tillitsvalgte som får melding som slik uønsket adferd skal ta beskyldningene på alvor. Om prosess står bla: *"I en situasjon hvor det er personer det er reist beskyldninger mot, bør det av partiet gjennomføres samtaler med den enkelte for å vurdere hva som er best å gjøre i den aktuelle situasjonen."*

En kan med andre ord velge en hvilken som helst fremgangsmåte etter gjeldende regelverk og påberope seg at det er fulgt, selv i tilfeller der det ikke gjennomføres samtaler med involverte parter. Utvalget mener det er uheldig og synes det er grunn til å introdusere helt konkrete bestemmelser om ansvarsdeling og håndtering av slike saker.

Utvalget antar at det likevel har utviklet seg en praksis ved håndtering av slike saker som nok er mer styrt enn det som fremkommer av regelverket og at det til vanlig har vært generalsekretæren som har håndtert disse spørsmålene. Han mener videre at han i slike tilfeller har varslet partiets leder som en del av hans generelle rapportering til ledelsen. Om det er skjedd i denne konkrete saken er ikke endelig avklart i det generalsekretæren ikke vil uttale seg om den.

Utvalgets vurdering

Utvalget mener utgangspunktet i dagens regelverk er godt, men vil presisere at det ikke finnes noe regelverk som vil tilfredsstille ethvert behov i enhver situasjon. Regelverkets kvalitet avhenger først og fremst av hodene på dem som benytter seg av regelverket i situasjoner der det skal anvendes. I praktiseringen av regelverket er det avgjørende at en evner å se menneskene i saken og erkjenner behovet de har for å bli tatt på alvor.

Utvalget mener videre det er viktig at alle i organisasjonen blir mer bevisst på at dette regelverket eksisterer. Utvalget mener et tiltak for økt bevisstgjøring kan være at regelverket vedlegges vedtektene.

Bestemmelsens avgrensning

Utvalget viser til at dagens bestemmelse omfatter både forhold knyttet til seksuell trakassering/overgrep og annen mistanke om andre straffbare forhold. I den siste

Saksnotat

delen av bestemmelsen omfattes fartsovertredelser, ulovlig oppsatte bygninger, skatteunndragelse mv. Utvalget mener bestemmelsen kun bør omhandle forhold knyttet til forebygging av seksuelle overgrep og behandling av fremsatte påstander om seksuelle overgrep. Forhold som knytter seg til andre straffbare forhold bør løses konkret i samråd med den enkelte og utfra vedtektenes generelle bestemmelser.

Systematikk i rapportering

Utvalget mener det er viktig med en enkel og gjennomgående modell for ansvar når påstander om uønsket seksuell adferd fremlegges overfor konkrete personer i partiet. Det er en rekke forhold som skal ivaretas når en slik modell skal velges. En del andre organisasjoner har direkte rapporteringsplikt til organisasjonens generalsekretær, mens andre håndterer sakene på lokalt nivå.

Utvalget ønsker en modell som sikrer behandling på lavest mulig nivå, kombinert med en forsikring om at saken følges profesjonelt opp. Utvalget anbefaler derfor følgende rapporteringsrutiner i saker hvor det fremkommer konkrete påstander, rettet mot medlemmer av Fremskrittspartiet, om uønsket seksuell adferd.

- 1. Påstander om konkrete forhold som kommer inn under reglementets § 13 om medlemmer/tillitsvalgte på lokallagsnivå håndteres av lokallagets leder og nestleder(e). Lokallagsleder informerer fylkeslagets leder. Fylkesleder bistår dersom en av partene eller lokallaget ber om det.*
- 2. Påstander om konkrete forhold som kommer inn under reglementets § 13 om medlemmer/tillitsvalgte på fylkesnivå håndteres av fylkeslagets leder og nestleder(e). Fylkesleder informerer sentralstyrets andre nestleder. Sentralstyrets andre nestleder bistår dersom en av partene eller fylkeslaget ber om det.*
- 3. Påstander om konkrete forhold som kommer inn under reglementets § 13 om stortingsrepresentanter og medlemmer av sentralstyret håndteres av sentralstyrets nestledere. Andre nestleder informerer sentralstyrets leder.*
- 4. Påstander om konkrete forhold som kommer inn under reglementets § 13 om ansatte i partiorganisasjonen håndteres av generalsekretæren.*
- 5. Påstander om konkrete forhold som kommer inn under reglementets § 13 om ansatte i stortingsgruppen håndteres av stortingsgruppens sekretariatsleder.*

Saksnotat

De som håndterer saken skal møte i fellesskap berørte parter hver for seg og skrive referat fra disse møtene. Utfra møtene avgjøres videre oppfølging i henhold til regelverket.

Utvalget er under sitt arbeid gjort kjent med at sentralstyret skal ha fattet vedtak om å

involvere organisasjonsutvalget i situasjoner hvor det foreligger brudd på reglementets pkt 13. Utvalget har ikke hatt tilgang til selve vedtaket, men vil presisere at overstående modell for ansvar ved påstander som fremkommer og som omfatter forhold som går under reglementets pkt 13, ikke utelukker at organisasjonsutvalget kan involveres i enkelte konkrete saker. Det er likevel viktig at systematikken i rapporteringen er lik i alle ledd og at ansvaret for å følge opp slike saker er helt klare.

Utvalgets utgangspunkt er at enhver slik sak i størst mulig grad bør behandles på lavest mulig nivå. Samtidig er det viktig å sikre at slike saker behandles i tråd med partiets regelverk og at andre kan bistå i behandlingen av saken i de tilfellene det er behov for det. Særlig kan det i enkelte lokallag være så nære bånd mellom de impliserte at det er naturlig at fylkeslagets leder gir et bidrag, eller det kan i enkelte lokallag være uerfarne tillitsvalgte som har behov for bistand fra fylkesleder. Det samme kan gjelde i enkelte fylkeslag som da kan forholde seg til sentralstyrets andre nestleder.

Det kan stilles spørsmål ved om det er tillitsvalgte som er best egnet til å håndtere denne typen saker eller om det burde være partiets generalsekretær som får ansvaret for oppfølgingen av alle slike tilfeller. Utvalget mener imidlertid den modell som var i kraft tidligere i for stor grad risikerte involvering av partileder i slike saker gjennom rapportering fra generalsekretæren. I følge generalsekretæren rapporterer han i detalj til partileder om alle slike saker han behandler. Dette er en praksis utvalget mener er uheldig.

Dersom generalsekretæren skulle ta dette ansvaret, vil det også fremstå som unaturlig i tilfeller hvor sentrale tillitsvalgte i form av stortingsrepresentanter eller medlemmer av sentralstyret er involvert. De må forholde seg til sine "overordnede" gjennom tillitsmannsapparatet, ikke en administrativt ansatt generalsekretær. Fremskrittspartiet er en organisasjon som først og fremst er tillitsmannsbasert. Det administrative apparatet skal bidra til å smøre tillitsapparatet slik at det kan videreutvikle partiorganisasjonen.

For å sikre at partiets leder kan "skjermes" fra saksbehandlingen i slike saker også når sentrale tillitsvalgte i form av stortingsrepresentanter og medlemmer av sentralstyret er involvert, vil utvalget foreslå at det er nestlederne i sentralstyret som har det operative ansvaret og at disse bare informerer partiets leder. Etter den vanlige arbeidsdelingen i sentralstyret mener utvalget det er mest naturlig at

Saksnotat

det er andre nestleder som har hovedansvaret i slike saker, også fordi utvalget foreslår at vedkommende mottar rapporter fra saker i fylkeslagene.

Pålegg om varslingsplikt

Utvalget har særlig vurdert innføring av varslingsplikt i forbindelse med saker som omhandler uønsket seksuell adferd. Spørsmålet er om det skal innføres varslingsplikt til politiet for de som får vite om forhold som går inn under reglementets pkt 13 og om en skal varsle foreldre/foresatte dersom fornærmede er mindreårig.

Varslingsplikt til politiet

Varslingsplikt til politiet skaper særlig spørsmål om en lett vil hindre personer som utsettes for uønsket seksuell adferd å komme til partiet eller partiets tillitsvalgte i situasjoner hvor dette forekommer. Årsaken kan være at en ikke ønsker å anmelde av ulike private årsaker, mens en mener det er viktig at sentrale ledd i organisasjonen er kjent med saken.

For partiet er det en ubetinget fordel å få informasjon om slike saker for å sikre at en ikke legger til rette for at personer som bryter grensen for akseptabel adferd skal få flere eller mer sentrale tillitsverv. På den annen side kan påstander fra tid til annen fremkomme i den hensikt å ødelegge for andre, ikke fordi det er skjedd noe overgrep eller adferd over grensen for det akseptable.

Dersom en ikke skal innføre varslingsplikt er det derfor nødvendig med et internt system for håndtering av slike saker som gir et endelig resultat, enten gjennom partibehandlingen eller gjennom at fornærmede politianmelder forholdet. Innføring av varslingsplikt kan også resultere i at det blir færre rykter knyttet til enkeltpersoner fordi partiet vil gå til politiet dersom slike rykter fremkommer.

Utvalget mener det er viktig å ta alle konkrete meldinger om seksuelle overgrep eller krenkelser alvorlig og at det skal medføre konkret handling. Utvalget foreslår imidlertid ikke å innføre noen varslings- eller anmeldelsesplikt til politiet.

Varslingsplikt til foreldre/foresatte

I tilfeller hvor fornærmede ikke er myndig har flere ungdomsorganisasjoner innført meldeplikt til foreldre/foresatte. Denne plikten gjelder også i de tilfeller hvor fornærmede selv ikke ønsker at foreldrene skal involveres. Det kan være en rekke forhold som gjør at mindreårige ikke ønsker å involvere foreldre, både i forhold til selve saken det rapporteres om og på grunn av særlige forhold i familien.

Utvalget mener imidlertid at seksuelle overgrep eller krenkelser mot barn må håndteres slik at fornærmedes rettigheter kan ivaretas på best mulig måte. Det er ikke noe en partiorganisasjon kan gjøre alene i samråd med fornærmede.

Saksnotat

Utvalget mener det er nødvendig å kontakte foreldre/foresatte i de tilfellene det fremsettes konkrete påstander om overtredelse av retningslinjenes pkt 13 og fornærmede er mindreårig.

Forslag til ny bestemmelse

På bakgrunn av overstående vil utvalget foreslå en større omskrivning av dagens punkt 13 i reglementet. Formålet er større grad av konkretisering av hvordan partiet skal håndtere påstander om seksuell trakassering og seksuelle overgrep.

Utvalget mener også det er viktig at FpU innfører et tilsvarende regelverk og tillater seg å anbefale at partiet anmoder FpU om å vedta samme bestemmelse i vedtekts form eller som del av separat regelverk.

Forslaget er basert på den eksisterende bestemmelsen, men er endret på flere områder. Noe er tatt ut og det som er lagt til er i kursiv. Utvalget fremmer følgende forslag til ny bestemmelse:

13: Forebygging av seksuelle overgrep i organisasjonen og behandling av fremsatte påstander om seksuelle overgrep

13.1 Formål:

Fremskrittspartiet er avhengig av befolkningens og medlemmenes tillit. Tillit må vinnes gjennom ærlighet, åpenhet, lojalitet og ansvarlighet. I en organisasjon som FrP, som er sammensatt av personer med ulik bakgrunn, alder og kjønn, er det svært viktig at alle som kommer i kontakt med partiet kan føle trygghet for egen sikkerhet og for fravær av trakassering og overgrep.

Fremskrittspartiet i likhet med andre organisasjoner må erkjenne at så vel seksuell som annen trakassering forekommer både privat, i organisasjoner og i arbeidslivet.

Seksuell trakassering defineres som uønsket seksuell oppmerksomhet med negative konsekvenser for den/de oppmerksomheten rammer, og hører ikke hjemme i vår organisasjon.

Seksuelle overgrep defineres som forhold i strid med straffelovens bestemmelser.

Disse retningslinjer har som formål å øke bevisstheten om at seksuell trakassering og overgrep også kan forekomme i vår organisasjon.

Behandling av slike saker krever imidlertid forsiktighet, innlevelse og innsikt. Det er viktig med rettferdig og konsekvent behandling.

De fleste mennesker opplever det som motiverende å få ros, oppmuntring eller en klapp på skulderen. Det er selvfølgelig både riktig og viktig å vise

Saksnotat

omtanke, gi oppmerksomhet og oppmuntring. Retningslinjene må ikke oppfattes som et forsøk på å fjerne dette.

13.2 Retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep:

a. Seksuell trakassering skal ikke forekomme i Fremskrittspartiet. Som organisasjon har vi et ansvar for å forebygge og bidra til å hindre dette. Tillitsvalgte i FrP må ikke utsette noen for seksuell trakassering, og har selv ansvaret for at dette blir fulgt.

b. *Alle konkrete meldinger om seksuelle overgrep eller krenkelser skal tas alvorlig og føre til konkret handling. Dersom du får opplysninger om seksuelle overgrep eller krenkelser skal du som tillitsvalgt rapportere i henhold til pkt c og ikke love å holde det hemmelig.*

c. *Ansvaret for oppfølging av konkrete meldinger om seksuelle overgrep eller krenkelser skal følge denne ansvarsdelingen:*

- 1. Påstander om konkrete forhold som kommer inn under reglementets § 13 om medlemmer/tillitsvalgte på lokallagsnivå håndteres av lokallagets leder og nestleder(e). Lokallagsleder informerer fylkeslagets leder. Fylkesleder bistår dersom en av partene eller lokallaget ber om det.*
- 2. Påstander om konkrete forhold som kommer inn under reglementets § 13 om medlemmer/tillitsvalgte på fylkesnivå håndteres av fylkeslagets leder og nestleder(e). Fylkesleder informerer sentralstyrets andre nestleder. Sentralstyrets andre nestleder bistår dersom en av partene eller fylkeslaget ber om det.*
- 3. Påstander om konkrete forhold som kommer inn under reglementets § 13 om stortingsrepresentanter og medlemmer av sentralstyret håndteres av sentralstyrets nestledere. Andre nestleder informerer sentralstyrets leder.*
- 4. Påstander om konkrete forhold som kommer inn under reglementets § 13 om ansatte i partiorganisasjonen håndteres av generalsekretæren.*
- 5. Påstander om konkrete forhold som kommer inn under reglementets § 13 om ansatte i stortingsgruppen håndteres av stortingsgruppens sekretariatsleder.*

d. *Ved håndteringen av saker med påstand om seksuelle overgrep eller krenkelser skal de som håndterer dette på partiets vegne gjennomføre møte med fornærmede og den påståtte overgriper hver for seg. Det skal skrives så detaljerte referater fra møtet som mulig og referatet undertegnes av de*

Saksnotat

tilstedeværende.

e. Når en sak er behandlet ferdig av partiet, enten fordi saken er meldt til politiet av fornærmede eller fordi en ikke kommer videre i saken, skal det gjøres klart for begge parter at partiet er ferdige med behandlingen av den.

f. Fremskrittspartiet har ikke en rolle som etterforsker i saken.

g. Hvis fornærmede er myndig skal partiet anbefale at straffbare forhold anmeldes. Partiet skal gi nødvendig bistand ved slik anmeldelse.

h. Hvis fornærmede er mindreårig skal organisasjonen melde fra til foreldre/foresatte.

i. Dersom saken får mediaomtale skal det utpekes én person som uttaler seg om saken på vegne av partiet, fortrinnsvis styreleder. Dersom saken er oversendt til politiet bør partiet unngå å uttale seg videre om saken.

j. Tillits- og folkevalgte i FrP må, gjennom skoling, bevisstgjøres i forhold til det ansvar de har som fremtredende offentlige personer med den tilhørende oppmerksomhet/makt som de får i kraft av sin posisjon

k. Fortrolig informasjon som gis i slike saker skal behandles med respekt. Hensynet til enkeltmennesker, enten det er offer eller overgriper må stå i fokus.

l. Det er et ledelsesansvar i det enkelte ledd av organisasjonen at disse retningslinjene og hensikten med dem blir etterlevd. Dette ansvaret kan ikke delegeres til andre tillitsvalgte eller ansatte.

13.3 Personer som er siktet

Som hovedregel skal en person som er siktet etter straffelovens bestemmelser om seksualkriminalitet ikke stå på valgliste eller ha tillitsverv for FrP. Personer som har tillitsverv og som er siktet bør søke permisjon fra alle verv inntil saken er endelig avgjort. Sentralstyret bør suspendere vedkommende etter vedtektenes normalordning dersom permisjon ikke søkes.

Generelle råd for krisehåndtering i fremtiden

Utvalget vil presisere at et regelverk ikke er bedre enn menneskene som håndterer det. Alle krisesakene partiet har vært gjennom de siste årene har vært relatert til mennesker. Det gjør at sakens utvikling i seg selv alltid vil være potensiell irrasjonell og sannsynligheten for å spå riktig om en krisesaks utvikling er svært lav.

Saksnotat

Derfor er det avgjørende at en tar inn over seg noen generelle råd om fremtidig krisehåndtering. Utvalget vil også vise til at det finnes mye god litteratur på området som med fordel kunne tilgjengeliggjøres for sentrale tillitsvalgte i Fremskrittspartiet. Gjennom å lese om andres erfaringer og ny forskning vil en bli satt bedre i stand til å håndtere kriser fremover.

Det er viktig å lære av egne feil og derfor er det klokt at en alltid evaluerer krisehåndteringen etter at krisens støv har lagt seg. De generelle rådene utvalget legger frem er således bare et lite ledd i det som bør være fokusområder for krisehåndtering i fremtiden.

Skaff oversikt

Oppstår en krisesituasjon er oversikt det viktigste. Skaff raskt frem alle relevante og irrelevante opplysninger om saken. Finn ut hvem som har håndtert hva og vær sikker på hvordan partiet har håndtert saken før en uttaler seg til pressen. Finn også ut om det har vært andre lignende saker og hvordan det er håndtert, særlig om det involverer de samme menneskene. Kartlegg alltid muligheten for oppfølgingssaker.

"Dette må jeg rett og slett undersøke nærmere før jeg sier noe sikkert" er en god kommentar første gang en hører om krisesaken og en ikke fra før har bestemt en konkret strategi.

Når fiendens tropper samler seg er det dårligste stedet å være inne i en hule, nede i en dal. Klatre opp på høyden og se hvor fienden vil angripe, tell egne tropper og legg så strategien videre.

Ikke vær forelsket

Det er viktig at en ikke forelsker seg i regelverket. Det kan være greit å ha et regelverk som kan virke som et midlertidig forsvarsverk mot brå og overraskende påstander som fremkommer i media, men vær ikke forelsket i det. Vær beredt på at det ikke er regelverket som har håndtert vanskelige saker, det er mennesker. Derfor er det alltid mulig at ting er gått galt eller tolket feil.

Ærlighet varer lengst

Det klassiske håp om at ting går over bare en stikker hodet i sanden og venter, viser seg alltid å være mislykket. Å fremstille det som om en ikke vet noe en vet, vil siden medføre at en ikke blir ansett som sannferdig. Det er viktig å aldri låse

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

seg bort fra sannheten gjennom utsagn som: "Dette er helt nytt for meg og jeg har aldri hørt om lignende tidligere." Da er alle reveganger murt igjen. Menneskers hjerner er laget slik at vi fra tid til annen glemmer. Derfor må en aldri låse seg bort fra muligheten for at en faktisk har kjent til en sak en ikke husker der og da.

"Tidlig ærlighet" er et godt utgangspunkt for enhver krisehåndtering.

Når en blir utfordret på ærlighet og kjennskap til en sak, bør en være ærlig og fortelle det en vet eller fortelle at det er en del en vet som en ikke kan fortelle av andre grunner. Dette må i tilfellet være så åpenbare grunner at pressen godtar det, hvilket betyr at det vil gjelde i unntakssakene.

Den klare hovedregel er at ærlighet varer lengst, særlig om den strategien følges fra starten!

Involver andre

Flere hoder tenker bedre enn ett. Under behandlingen av krisesaker er det viktig å involvere folk som våger å fungere som "Djevelens advokat" og utfordre strategitenkningen med direkte spørsmål og kritisk fokus. Denne formen for arbeid er viktig å innarbeide og det er bedre å involvere en for mye enn en for lite. Særlig viktig er det dersom den innledende strategien er mislykket. Da bør en søke råd hos andre som kommer litt utenfra. Ikke nødvendigvis gjennom å engasjere eksterne konsulenter, men ved å bruke den kompetansen vi er i besittelse av i egen organisasjon.

En mediasjef for saken

Tradisjonelt viser det seg kompliserende at flere uttaler seg om samme sak. Det vil alltid ligge en vesentlig fare for dobbeltkommunikasjon, bevisst eller ubevisst, hvis flere uttaler seg i en sak. Alle involverte skal respektere talspersonen i saken og at det kun er én. Dersom pressen ikke vil forholde seg til vedkommende, får de heller ikke opplysninger. Hvis en sak håndteres av andre nestleder, så er det andre nestleder som håndterer saken uten at andre medlemmer av sentralstyret eller generalsekretæren blander seg inn i kommunikasjonen.

Legg egne premisser til grunn

Media har en svært velutviklet evne til å få politikere til å fremstå som om de skyves fra skanse til skanse. Dette kan kun unngås ved bruk av to viktige virkemidler. Ærlighet, som er omtalt tidligere, samt evnen til å legge egne premisser for sakens utvikling. Det gjøres gjennom et tydelig budskap basert på de omstendighetene som en selv velger å legge til grunn, samt at en fastholder premissene. Det siste kan bare gjøres når premissene er sanne.

Saksnotat

En må også selv legge grunnlaget for hvor mye en skal uttale seg om en sak. Her er det viktig å konsentrere budskapet mest mulig. En må ikke uttale seg om absolutt alt. Det er lov å si nei fra tid til annen.

Lekkasjer er dødssynden

Det er avgjørende at en under håndteringen av kriser er omgitt av folk en kan stole på. Både fordi strategivalg ofte kommer som resultat av en omfattende tankeprosess hvor en diskuterer fritt og hemningsløst ulike mulige scenario. Dette gjelder både når håndteringen ligger på relativt sett få hender og når større forsamlinger som sentralstyre eller stortingsgruppe er involvert.

Det er umulig å håndtere en krise effektivt hvis krisearbeidet skjemmes av interne lekkasjer om diskusjoner eller beslutninger som tas i interne fora.

Åpenhet om krisehåndteringen er viktig overfor organisasjonen og organisasjonens ulike ledd. En forutsetning for åpenhet er at en kan stole på at informasjon ikke flyter utenfor de rammene informasjonen gis i. Under flere "krisesaker" opplever vi at folk med ulike motiver lekker bevisst eller ubevisst. Det gjør samholdet internt vanskelig.

Kommuniser internt, ikke kjøft

Informasjonsarbeidet til egen organisasjon og tillitsvalgte er en komplisert oppgave. Den bør komme i form av kort og konsis informasjon, men det er viktig at de som mottar informasjonen ikke føler at de beordres til taushet eller til å innta bestemte standpunkt.

Alle organisasjoner består av ulike individer med ulike meninger og behov. Særlig er Fremskrittspartiet preget av mange individualister basert på vårt politiske utgangspunkt. Det er derfor avgjørende at informasjonen til tillitsvalgte er respektfull og ikke ubetenksomt beordrende. Det holder ofte med en fornuftig anmodning om at saken håndteres av en bestemt person og at henvendelser eller tips til saken eller dens håndtering rettes til denne personen eller kommunikasjonsavdelingen.

Det er lett å provosere folk som i utgangspunktet er litt misfornøyde.

Utvalget vil understreke at det er et særlig behov for god kommunikasjon og informasjon overfor de lokallag og fylkeslag som er direkte berørt av saken.

Med et smil om munnen kan du klare alt

Å fremstå med et smil om munnen løser ofte godt opp og gir inntrykk av at en har kontroll over saken. I saker som er alvorlige må en ikke smile slik at det fremstår

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

som flåsete, men en må fremstå som blid i størst mulig grad. Det er viktig å ikke "surne" i håndteringen av vanskelige saker.

Særlig viktig er det når en angripes urimelig fra andre eller fra media. Overbærenhet er en god egenskap i slike situasjoner.

Angrep er ikke alltid beste forsvar

Utvalget er svært tydelige på at det bør bli slutt på at vi angriper media hver gang vi føler oss forurettet eller mener at pressen alltid er slemmere mot oss enn alle andre. Uansett om en mener det er riktig eller feil, er resultatet alltid det samme. For det første forlenges fokuset i en dårlig sak som vi helst vil ha omtalt så lite som mulig. For det andre forsterker vi pressens motvilje mot oss.

Vi må erkjenne at vi selv liker å være litt tøffere enn alle andre politikere, og da må vi akseptere at vi blir taklet litt tøffere av media og av våre politiske motstandere.

Det betyr at Fremskrittspartiet i all fremtidig håndtering av kriesaker ikke bør angripe media, men sørge for at vi får frem mest mulig av eget budskap eller sikre tilstrekkelig distanse mellom oss og kriesaken.

Legg ballen død

Saker som partiet anser seg ferdig med, må det settes endelig punktum ved. Når det punktet er nådd vil det ikke være i vår interesse at saken omtales ytterligere. Slike punktum kan settes når vi har gjort rede for hele partiets håndtering på en ærlig måte og som ikke åpner for stadig nye vinklinger i media.

Vi vil hverandre vel og gjør hverandre gode

Under Birkedalsaken og andre vanskelige saker for Fremskrittspartiet viser det seg at mange tillitsvalgte utvikler et behov for å konkretisere sin misnøye med partiets ledelse gjennom media. Resultatet er at media kan meske seg med kommentarer som forlenger fokuset på en fra før negativ sak i tillegg til at partiets ledelse svekkes.

Kritikk mot ledelsen er vanlig i alle organisasjoner, særlig knyttet til håndtering av vanskelige saker. Det er viktig at slik kritikk kommer frem til rette vedkommende og at det er et internt system for å håndtere slik kritikk eller konstruktiv tilbakemelding.

Verdens Gang eller TV2 representerer ikke et slikt system for håndtering av internkritikk. Utad bør vi i størst mulig grad stå sammen, slik at vi ikke bidrar til å svekke egen ledelse. Det får politiske motstandere ta seg av. Internt må imidlertid handlingsrommet for å komme med kritikk være stort. Utfordringen er at

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

rommet for internkritikk reduseres vesentlig dersom tillitsvalgte i partiet kritiserer ledelse og andre i media.

Vi bør ha som grunnholdning at vi vil hverandre vel og gjør hverandre gode i all omtale av hverandre i media. Mener vi noe er kritikkverdig fremlegger vi den kritikken i interne egnede fora eller direkte overfor vedkommende.

Sluttrapport fra Utvalg for evaluering av organisatoriske og etiske retningslinjer § 13

Andre del

Evaluering av mediahåndteringen

Saksnotat

Problemstilling

Utvalget skal i følge mandatet punkt 7) evaluere mediehandteringen i forbindelse med den såkalte Birkedalsaken. Mediehandteringen omfatter i dette bildet den informasjon som partiet fikk frem underveis i prosessen og i hvilken grad den informasjonen var korrekt eller senere er korrigert.

Utvalget vurderer mediehandteringen i lys av den informasjonen partiet og de i partiet som håndterte media, hadde på de ulike tidspunkt av sakens utvikling.

Som del av vurderingen vil en også se på en del av kommentarene fra politiske kommentatorer underveis i prosessen for å illustrere utenforståendes syn.

Forbehold

Utvalget er kjent med at media til tider kan feilsitere, men må her legge til grunn at sitatene er riktig gjengitt. Dette utgjør en mulig feilkilde.

I forhold til den informasjon som var kjent eller ble gjort kjent underveis i håndteringen av saken, er dette opplysninger utvalget har fått i samtaler med de involverte. Det kan forekomme at mennesker husker samme situasjon ulikt. Det er også en mulig feilkilde.

I forhold til det omfattende mediematerialet som foreligger gir denne redegjørelsen kun uttrykk for små utklipp av det totale bildet. Det gjør naturligvis sitt til at nyanser forsvinner.

Særlig merknad

Utvalget er brutalt ærlige i sin vurdering og fremstilling. Hensikten er ikke å anklage noen, men å oppfylle det ansvar vi er pålagt på en samvittighetsfull måte med utgangspunkt i et ønske om at vi lærer av feil. Dette er konstruktiv kritikk, selv om den kan virke tøff for de involverte.

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

Slike saker må også vurderes utfra de beslutninger som gjøres i "sanntid". Det er alltid lettere å foreta en kritisk evaluering enn å ta beslutninger i en opphetet og alvorlig situasjon. Utvalgets gjennomgang tar ikke høyde for det perspektivet.

Det er viktig å presisere at det i skrivende stund ikke er avklart om det tas ut tiltale mot Birkedal og langt mindre om han er strafferettslig skyldig i å ha utført handlinger mot 15-åringen. Enhver er uskyldig inntil det motsatte er bevist. I denne fremstillingen av mediehåndteringen kan det perspektivet drukne litt i den overveldende omtalen saken fikk i media og fremstillingen i media tar i liten grad uskyldpresumpsjonen inn over seg.

Innledning

Som grunnlag for Utvalgets arbeid på dette punkt ligger dekningen i VG, Dagbladet, Aftenposten, Stavanger Aftenblad og Bergens Tidene, både papirutgaver og nett. I tillegg er dekningen på nyhetssendingene til TV2 og NRK dagsrevyen gjennomgått.

Storingsgruppens kommunikasjonsavdeling har laget en egen evalueringsrapport sett fra deres ståsted. Den er også gjennomgått av utvalget og dette sammendraget må ses i sammenheng med denne.

Formålet for undersøkelsen er å avdekke om saken kunne eller burde blitt håndtert bedre i forhold til media. Særlig om det strategivalget som ble foretatt i de ulike fasene av saken var det beste for partiet, eller om alternative strategier kunne/burde vært valgt. Dette er ikke en gjennomgang av selve utviklingen av saken, men en oppfølging av partiets håndtering av utviklingen.

Hele mediebildet gjengis ikke. Saker som er omtalt flere steder får til vanlig kun en referanse.

Filming på badet

Mandag 21. mars

Saken ble innledet med store oppslag i Dagbladet på nett mandag 21. mars 2011 og fulgt opp i alle store riksaviser påfølgende dag. Stavanger Aftenblad offentliggjorde navnet til Birkedal på kvelden.

Kommentar: Sentralstyret satt i møte mandag ettermiddag og det ble avgjort at Generalsekretæren skulle håndtere saken på partiets vegne i tråd med vanlig praksis.

Basert på utvalgets samtaler med sentrale aktører fremstår det som sannsynlig at det i slutten av møtet ble orientert om at det hadde vært til behandling en sak

Saksnotat

om Trond Birkedal med påstander om seksuell omgang med en 15-årig gutt, men at denne saken var ferdigbehandlet.

Strategien sentralstyret valgte ser ut til å ha vært å skille de to sakene fra hverandre og ikke gi opplysninger om den behandlede saken selv om det skulle vise seg at det faktisk var Birkedal som var fengslet med mistanke om filming på badet. Utvalget ser også partiets behov for å skjerme 15-åringen og Birkedal fra omtale av en sak som fortsatt ikke var offentlig kjent.

På dette tidspunktet i saken mener utvalget det fremstår som et godt strategisk grep, men utvalget er forundret over at sentralstyret ikke allerede på dette tidspunkt forsto hvilken sprengkraft det vil ha dersom det var Birkedal som var involvert i saken om filming på badet.

Utvalget mener også det er grunn til å klargjøre alternative strategier basert på ulike scenario så tidlig som mulig. Det synes ikke å ha blitt gjort på dette tidspunktet.

Tirsdag 22. mars

Dagbladet hadde en liten sak på forsiden, VG hadde hele forsiden viet til saken med bilde av Trond Birkedal. I VG 22. mars sier generalsekretær Geir Mo følgende på spørsmål om når han ble gjort kjent med saken: *"Da jeg leste om det på Dagbladet.no i dag. Jeg har ikke hørt om tilsvarende episoder tidligere."* Allerede på dette tidspunkt avklarer partiets generalsekretær at han ikke har vært kjent med slike saker eller påstander om *"tilsvarende episoder"* før 21. mars 2011.

Kommentar: Utvalget viser til at det ble avholdt strategimøte tirsdag kl. 14.00. Etter det utvalget har forstått ble det da orientert ytterligere om saken om 15-åringen etter at det var klart at Birkedal var den arresterte. Det var foretatt noen undersøkelser som kunne tyde på at vedkommende som var involvert ("15-åringen") kunne komme til å gå ut offentlig. Strategien ble imidlertid fastholdt og en skulle fortsatt holde tett om denne hendelsen.

Utvalget mener det er vanskelig å forstå at en fortsatt ikke forstod den sprengkraft det kunne ligge i en eventuell offentliggjøring av påstandene som tidligere var rettet mot Birkedal og partiets håndtering av disse opplysningene.

Generalsekretær Geir Mo har behandlet saken på partiets vegne og vet at Birkedal tidligere er anklaget for seksuell omgang med mindreårig. Informasjon om dette har vært kjent for ham siden oktober 2009.

Saksnotat

Det strategiske valget partiet hadde var altså om en skulle velge å holde det en visste skjult, eller legge flere kort på bordet dersom denne saken ble offentlig kjent.

Utvalget mener det kritiske valget for sakens utvikling skjer på dette tidspunkt.

Onsdag 23. mars

23. mars står 19-åringen som ble filmet på badet til Birkedal frem over hele førstesiden i VG.

VG bringer et intervju med partilederen og spør: *"Har du på noe tidspunkt blitt varslet, eller på annen måte vært kjent med at Birkedal skal ha oppført seg upassende?"* Jensen svarer *"Frem til i dag, hadde jeg ikke noe grunnlag for å reagere."*

VG spør; *"Så du har ikke hørt noe du nå ser du kunne reagert på?"* Jensen svarer: *"Nei, det tror jeg ikke".*

Kommentar: Det er de opplysningene som kommer frem denne onsdagen (intervjuet ble gitt tirsdag) som siden fremstilles som uriktig. I denne fasen av saken er det umulig å kjenne rekkevidden av den. Det må foretas ulike avveininger, men Utvalget er fast bestemt på at en i slike situasjoner ikke må låse seg bort fra sannheten. Med de kommentarene som ble gitt av generalsekretæren tirsdag 22. mars gav partiet klart uttrykk for at det ikke var gitt noe forhåndsvarsel som kunne antyde at Birkedal hadde vært gjenstand for påstander om upassende oppførsel tidligere.

Utvalget mener saken ville utartet seg svært annerledes hvis en allerede på dette tidspunkt hadde sagt klart at de var kjent med påstander og at disse var fulgt opp på best mulig måte utfra de opplysningene som da forelå, men at en vil se gjennom disse forholdene på nytt.

Samme dag som dette trykkes i VG har Dagbladet følgende forsidetekst: "Jeg var full og 15 år: Hadde sex med FrP-topp." Bilde av Birkedal og ungutten (sistnevnte sladdet ut)

Påstått sex med mindreårig

Fra dette tidspunktet snur saken til å dreie seg mindre om filming på badet til påstander om sex med mindreårig på et hotellrom og en mer generell debatt om ukultur i FrP. Saken omtaler påstandene fra ungutten og kommentarene fra partiet er avventende.

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

TV2-nyhetene utfordrer Jensen på at generalsekretær Geir Mo har visst om denne saken i lang tid. Jensen svarer: *"Dette er nytt for meg."*

Kommentar: Utvalget viser til at det var gitt informasjon til partiet om denne saken i oktober 2009, samt på sentralstyremøtet 21. mars og på strategimøtet tirsdag 22.mars. Jensens uttalelse må ses i lys av det strategivalget som er tatt tirsdag.

På dette tidspunktet er det ingenting som utad tyder på at partilederen er kjent med saken fra før.

Torsdag 24. mars

Saken følges videre i Dagbladet, blant annet med overskriften: *FrP-ledelsen visste om overgrepene*. Bistandsadvokaten til vedkommende som anmeldte Birkedal for seksuell omgang med mindreårig avslører at forholdet skal være meldt til FrP-ledelsen.

Jensen sier til Dagbladet: *"Jeg kan forsikre om at vi har fulgt vårt regelverk i alle saker som blir forelagt oss. Vi har fulgt den saken på et prinsipielt grunnlag."*

Dagbladet.no kjører sak om at Fremskrittspartiet i fjor mente den katolske kirken skulle varsle om overgrepssaker og at biskopen burde følt et moralsk ansvar for å varsle selv om loven ikke pålegger slik varslings. I dag mener FrP at de selv ikke bør gjøre det samme.

Det gjennomføres et møte for å drøfte videre strategivalg. På møtet brukes både intern kommunikasjonskompetanse (Färber/Kolve) og innleid kommunikasjonsrådgiver Tor Mikkelt Wara. Det innkalles deretter til ekstraordinært møte i sentralstyret med etterfølgende pressebriefing i Vandrehallen.

Pressebriefing i Vandrehallen

Etter å ha avholdt ekstraordinært sentralstyremøte om saken, inviterte FrP-ledelsen og generalsekretær Geir Mo pressen til å møte dem i Stortingets vandrehall. Dette omtales noe nærmere.

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

Pressebriefingen ble innledet med en spøk, formodentlig for å forsøke å løse opp stemningen. *"Jeg vil først takke alle som har kommet for å høre Fremskrittspartiets syn på det som skjer i Libya. Jeg skjønner at dere er opptatt av de viktige spørsmålene."*

Kommentar: Partilederen er kritisert fra ulike hold for denne spøken. Utvalget er enig i at det fremstod som uklokt å spøke på denne måten, men mener også at en må se på den pressede situasjonen som ledelsen ble utsatt for hele veien fra partikontoret, over til Stortinget og møtet med det svært store pressekorpsset i Vandrehallen. Stemningen var svært anspent og settingen var dårlig.

På pressekonferansen bekrefter ledelsen bla at: *"Underveis har det fremkommet påstander Fremskrittspartiet har undersøkt og gitt veiledning og råd om på et tidligere tidspunkt"*. Dette er altså andre opplysninger enn det som fremkom i partiets kommentarer tidligere samme uke.

Ekspert på krisekommunikasjon Peggy Brønn kommenterer pressekonferansen slik til NTB: *"Pressekonferansen i Stortinget var en komplett katastrofe."*

Kommentar: Utvalget er i tvil om det som ble sagt på pressekonferansen samstemte med det strategivalg sentralstyret hadde bestemt seg for å følge. Det er ulike oppfatninger om dette blant de utvalget har snakket med. Utvalget erkjenner at det i en slik presset situasjon kan forekomme feilsnakk eller forsøk på å løse stemningen i en helt ekstremt presset situasjon.

Utvalget mener imidlertid sakens karakter er slik at en ikke bør benytte anledningen til å angripe media for å vise ekstrem interesse for en slik sak. Dette gikk direkte ut til det norske folk i alle eterkanaler. Partiet hadde her en perfekt mulighet til å legge frem alt, beklage det som var skjedd og om eventuelle tilfeller hvor det var gitt feil informasjon fra partiet. Denne åpningen gis også fordi det påståtte offerets bistandsadvokat har informert pressen om flere forhold i saken. Her burde en benyttet anledningen til å være åpne.

Utvalget mener en for fremtiden bør benytte tilfredsstillende lokaliteter for pressebriefing/pressekonferanse i saker som antas å ha stor mediainteresse med pressende spørsmål i en presset situasjon. Det er en fordel med et grenseområde (bord) mellom presse/media og partiets representanter. I dette tilfellet ble alle presset sterkt sammen, ubehaget som fra før var stort, ble tydelig forsterket.

Saksnotat

Utvalget mener videre at en ikke bør ha en strategi i denne typen saker hvor en angriper media eller ironiserer over at en selv mener saken er mindre enn media skaper inntrykk av. Det er media som definerer virkelighetsbildet og en kamp om virkelighetsbildet med media er en tapt kamp. Det er også viktig med en god porsjon ydmykhet. Angrep er ikke alltid beste forsvar.

Fredag 25. mars

I Dagbladet blir generalsekretær Geir Mo "frifunnet" av partilederen. Dagbladet spør: *Har Geir Mo gjort alt rett i denne saken?* Jensen svarer: *"Det har han. Det har han."* Mellom klokken 20 og 21 på kvelden publiserer Aftenposten.no et intervju med generalsekretær Geir Mo som direkte bekrefter at partileder Siv Jensen ble gjort kjent med sexpåstandene i 2009. Dagen etter at dette utsagnet faller innrømmer partilederen at også hun har kjent til saken siden oktober 2009.

Kommentar: Det er først på dette tidspunkt partilederen trekkes inn i selve behandlingen av saken på en negativ måte. Før dette intervjuet med Aftenposten er det ikke offentlig kjent eller debattert at partilederen kjente til saken før den sprakk i media.

Det er etter dette intervjuet partilederen konfronteres med påstander om at hun ikke har vært sannferdig.

Utvalget mener det var svært uklokt å legge frem disse opplysningene på den måten som ble gjort av generalsekretæren. På denne måten ble partilederen satt i en umulig posisjon. Dersom opplysningene som fremkom i generalsekretær Geir Mos intervju med Aftenposten er korrekte, burde partilederen fått anledning til å avklare dette selv slik at skadeomfanget kunne bli redusert.

I Dagbladets artikkel fremkommer det også at 15-åringen aldri ble kontaktet da partiet gjennomførte en granskning av påstandene.

Dagbladet bringer også et ganske nøyaktig bilde av hva som skjedde på sentralstyrets møte og forsterker inntrykket av at partiet er splittet i synet på håndteringen. Det fremstår i avisen som om noen av de som møtte i sentralstyret "lekker".

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

Samme dag ber Svenn Kristiansen, varaordfører i for Oslo FrP, Geir Mo om å gå av gjennom VG. Flere medier melder om sterkt bekymrede og kritiske lokale tillitsvalgte.

Lørdag 26. mars

Dagbladet skriver at FrP ikke varslet foreldrene. VG skriver at generalsekretær Geir Mo truet med å avsløre FrP-toppers besøk på strippeklubb og at tidligere stortingsrepresentant Per Ove Widt mener Siv Jensen bør vurdere å trekke seg. Dette dekkes av flere medier ut over dagen.

Den interne striden er åpenbar og hardner til i retorikken i media.

Overskriften til kommentator Fridtjof Jakobsen (VG) denne dagen er: *"Det rakner for FrP"*. Følgende utdrag tas med: *"FrP har hatt et valg. Partiet kunne vise en oppriktig vilje til å gå i seg selv. Eller det kunne forsøke å benekte at det kunne ha handlet annerledes. Tydeligvis har Generalsekretær Geir Mo valgt det siste alternativet. Og han har forsøkt å tvinge resten av partiet til å følge samme strategi. Selv om enkelte tydeligvis synes det har vært galt å gjøre det slik. Men de skulle trues til taushet. For meg vitner det om massiv moralsk svikt..."*

Dagbladet melder at partilederen bekrefter at hun har kjent til overgrepsspåstandene mot Birkedal siden oktober 2009. Det er 17 måneder tidligere enn da saken sprakk i media. Disse opplysningene ble ikke gitt i Stortingets vandrehall torsdag samme uke og kommer i forbindelse med at generalsekretær Geir Mo skal til politiavhør og generalsekretær Geir Mo sitt intervju med Aftenposten kvelden før.

Flere med sentrale roller i partiet kritiserer partiledelsens håndtering av saken.

Søndag 27. mars

Stortingsrepresentant Laila Reiersen omtales i BT med følgende overskrift: *Rett i strupen på FrP-toppene*. Stortingsrepresentant Jan Henrik Fredriksen er kritisk til ledelsen på NRK Dagsrevyen. Flere lokale medier følger opp med egne kritiske representanter.

Mandag 28. mars

VG skriver at Siv Jensen og Geir Mo valgte å legge saken mot Trond Birkedal død uten selv å ha snakket med gutten som hevder å ha blitt misbrukt.

VGs leder skriver denne dagen bla: *"Fremskrittspartiet har håndtert overgrepssaken på en måte som gjør at forsømmelser blir gjort verre ved partiledelsens opptreden da saken ble kjent for offentligheten.....Først nå innrømmer Jensen at hun ble informert høsten 2009, og beklager at partiet ikke tok kontakt med foreldrene til gutten som sier han ble seksuelt utnyttet av Trond*

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

Birkedal. Det har skadet Fremskrittspartiet at det tok så lang tid og ble gått så mange omveier før Siv Jensen kom til denne erkjennelsen."

Tirsdag 29. mars

Tidligere stortingsrepresentant Per Ove Width mener at generalsekretær Geir Mo burde få sparken melder BT.

Onsdag 30. mars

VG presenterer meningsmåling som viser at velgerne er vært misfornøyd med måten Generalsekretær Geir Mo har håndtert saken på. Stortingsrepresentant anklager FrP-ledelsen for å ha vært uærlig. Andre nestleder Per Arne Olsen "frikjenner" Geir Mo: *"Det er ledelsen som har håndtert saken, mens Geir Mo har utført det ledelsen har bestemt."*

Dagbladet nett skriver at Siv Jensen erkjenner at saken burde vært håndtert annerledes. *"Jeg er opplagt ikke fornøyd med håndteringen, særlig nå etterpå. Det er mange ting jeg kunne sagt og gjort annerledes"*.

Om fakta sier Jensen dette: *"Det var Geir Mo som snakket med Birkedal og FpU som snakket med 15-åringen. Jeg er bare blitt orientert."*

Torsdag 31. mars

Ny sak om sex-sjikaner i VG og Dagbladet. Vanebo har blitt varslet og orientert Generalsekretær Geir Mo. Saken ble ikke videre fulgt opp.

Fredag 1. april

Eirik Mosveen (VG) har følgende overskrift i "Akkurat nå": *"Sivs blanke løgn redder Geir Mo"*

Magne Lerø (Ukeavisen ledelse) skriver følgende i sin leder: *"Denne saken er så komplisert at det ikke er godt å vite hva Siv Jensen skulle gjort annerledes."* Han minner også om et par andre mediesaker: *"Jens Stoltenberg ble nærmest udugeliggjort for sin håndtering av kraftmastene i Hardanger og utvisningen av Marie Amelie. Liv Signe Navarsete ble herjet med i månedsvis for sin håndtering av den ulovlige partistøtten."*

Ny sak om sexpress i FrP i VG.

Dagbladet melder at Siv Jensen reiser til Frankrike for å holde foredrag på den franske riviera og at generalsekretær Geir Mo kan bli fjernet mens han er på ferie.

Fremskrittspartiet

-for folk flest

Saksnotat

Meningsmålinger tyder på at FrP taper stort på håndteringen av Birkedalsaken.

Lørdag 3. april

Dagbladets meningsmåling viser at bare 6% mener partiet har håndtert Birkedalsaken på en god måte. 9% vet ikke, 22% synes den er middels håndtert og hele 64% mener saken er dårlig håndtert.

Sluttkommentar:

Utvalget viser til at Fremskrittspartiet har fremstått som lite villige til å legge alle kort på bordet i en svært alvorlig sak. Mediabildet snur seg fra å være nogenlunde positivt til håndteringen av situasjonen med filmingen på badet, til å bli helt kaotisk når partiledelsen bes om å kommentere overgrepsspåstandene.

Utvalget mener det er klart fremstilt som at partiet ble presset fra skanse til skanse fordi det ikke ble lagt frem nok informasjon eller gitt åpning for at ytterligere informasjon kunne foreligge på et tidlig stadium av saken.

På den måten mener utvalget at den strategi som ble valgt for håndtering av Birkedalsaken var god hva gjelder forholdet til filmingen. Partiet tok raskt grep og la frem det de kunne og var åpne på hva de visste eller ikke visste.

Den valgte strategien for oppfølgingen av Birkedalsaken når den utviklet seg fra å dreie seg utelukkende om filming på badet, til mistanke om seksuell omgang med mindreårig, mener utvalget var feil. Her valgte partiet tidlig å legge lokk på informasjon de var i besittelse av. Det ble gitt uttrykk for at det ikke fantes grunnlag for å undersøke forhold rundt Birkedal tidligere fordi partiet ikke var kjent med slike relevante forhold. Dette var feil og partiet ble avslørt av media. Partiet fikk informasjon i oktober 2009, samt ved to anledninger under sakens utvikling. Informasjon om faren for at saken dukket opp i kjølevannet av filmingen dersom vedkommende som ble omtalt var Birkedal ble gitt sentralstyret allerede mandag 21. mars og gjentatt for de som deltok i strategimøtet tirsdag kl 14.00.

Utvalget er forundret over at en ikke på et tidlig stadium identifiserte den åpenbare fare som lå i saken og at en til tross for medias avsløringer tirsdag kveld ikke endret strategi.

Saksnotat

Utvalget mener partiet må ha en tydeligere prioritering av tidlig ærlighet i forbindelse med håndteringen av krisesaker i media. En må raskt få oversikt over saken og sikre at nødvendig informasjon gjøres tilgjengelig, herunder hvordan partiet har opptrådt ved underretting om slike saker. Det må skje selv om partiet ikke har fulgt retningslinjer eller på annen måte har foretatt tidligere feilvurderinger. Partiet bør da være tydelig på at de går i seg selv for å søke forbedringer.

Utvalget mener det er viktig at det ikke fremstår som om partiet presses fra skanse til skanse og at vi selv tar regien i form av å legge frem relevant informasjon tidlig nok og at en på den måten kan få muligheten til å avvise en del konkrete oppfølgingsspørsmål fra pressen.

Partiet sliter også med en ukultur i form av at mange føler seg kallet til å kommentere alvorlige hendelser overfor rikspressen. Dette er en alvorlig form for ukultur i et parti som rammer oss sterkt i denne saken. Utvalget mener en ser av mediedekningen i saken at omtrent halvparten av tiden saken pågår, omhandler intern uro. Utvalget mener dette ofte kommer som resultat av at organisasjonen eller enkelte i organisasjonen er sterkt uenige i partiets strategiske valg for håndtering av krisesaker. Med en endring i tråd med det utvalget legger frem i avsnittet over og i sine anbefalinger, er utvalget tryggere på at slike angrep mot egen ledelse vil forsvinne.

Utvalget viser for øvrig til eget kapittel med råd om fremtidig håndtering av krisesaker.